



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Exercitia Spiritualia Ad Mentem Et Normam D. Ignatii

Conscripta & Adaptata Usui Personarum Ecclesiasticarum Pro sacra solitudine singulis annis ineunda, & in octo vel decem dies protrahenda

Maffei, Pietro Antonio

Augsburg ; Regensburg, 1740

VD18 80488145

Pro die quinta, Consideratio secunda De 3. obligationibus canonicis
Ecclesiastici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60305)

Consideratio decima.

Pro V. die secunda.

De tribus obligationibus Canonicis prohibitoriis, Viro Ecclesiastico præscriptis.

Brevitati consulturus quædam exercitia,
& occupationes quasdam Clericis ve-
titas ad tres sequentes reduco. 1. est
mercatura. 2. venatio. 3. certæ exercitatio-
nes, inutiles, & vanæ, suo genio indul-
gentibus, otiosis hominibus propriæ.

I. Mercimonia Clero prohibita illi exer-
cent, qui aliquid emunt, ut eadem sine no-
va mutatione, aut melioratione, auctiore,
quàm emerint pretio divendant, & lucrum
faciant. Hæc commercia pluribus in locis
prohibent, & proscribunt sacri Canones.
Concilium Nicænum jubet Clericum ne-
gotiatorem sua dignitate exui, & gradu de-
jici: *dejiciatur à Clero, & alienus habeatur ab
Ecclesiastico gradu.* cap. 17. Alexander III. hanc
pœnam statutam non solum approbat, sed
etiam auget adjecta excommunicatione:
*subinterminatione anathematis prohibemus ne Clericò
causâ lucri negotientur.* c. 2. *ne Clerici.* Clemens

V.

V. de censib. & exaction. & Honor. III. c. ex litteris de vit. & honest. Cler. privat Clericum negotiatorem omnibus privilegiis immunitatis Ecclesiasticæ, eumque tributis, vectigalibus, & potestati sæculari subijcit.

Sed unde tantus rigor? ex multiplici causa. 1. Quia Clericis non convenit alia negotiatio, quàm in qua agitur de virtutum, & animarum lucro, non verò de accumulandis divitiis & thesauris. 2. Quia negotiatio est exposita plurimis peccatorum periculis, & occasionibus fraudum, mendaciorum, injustitiarum, deceptionum, perjuratorum, oppressionum pauperum. 3. Quia summè dedecet Clericum inordinatus & nimius affectus erga pecuniam, & bona terrena, cui in ipsa statim prima capillorum tonsura proponitur, & imprimitur, ab ipso solum DEUM pro parte hæreditatis suæ, & nihil de temporalibus bonis, aut divitiis expectandum esse. Scito, Clericum avarum, esse impium, & iniquum erga DEUM, erga proximum, & erga seipsum.

1. Contra DEUM, quia DEO non se sinit satiari, sed ex sua pecunia sibi fingit idolum, & sibi quodammodo fundit vitulum aureum: *avaritia, quod est idolorum servitus*, Eph. c. 5. Hinc oritur sordida illa & turpis negligentia, qua sinunt sacram Ecclesiæ supellectilem Sacerdotibus sacrificaturis, & ipsis sacrificiis necessariam destrui, lacerari, & conspurcari; altaria debito or-

natu

natu destitui, & nuda prostitui, altis pulve-
ribus obferi templa ipsa, sacella, & altaria
collabi, tantum ut expensis parcere, & pro
se aliquid, quo crumenam suam farciant,
comparcere possint; turpis defectus, quem jam
Concilium Toletanum quartum Canone 33.
notavit & improbavit: *labentium Basilicarum
ruine non reparantur, quia Sacerdotali avaritiâ
omnia auferuntur.*

2. Erga proximum; tum quia sollicitudo
cumulandi pecuniam Clerico adimit sollici-
tudinem & curam invigilandi salutem anima-
rum, & procurandi commoda spiritualia
suarum ovicularum; tum quia superfluos,
& non solum honestam ac congruam pro
suo statu, sed etiam abundantem sustenta-
tionem superantes proventus, uti obstrin-
geretur, in pauperes non distribuit, licet
ejusmodi redditus Ecclesiastici à SS. PP. vo-
centur patrimonia pauperum; tum quia plu-
ra cumulatim in se unum congregando be-
neficia, subtrahit aliis bene meritis præmi-
um suæ virtuti, & præstitis obsequiis debitum.

3. Quia status Ecclesiastici dignitatem
deprimit, prostituit, & contemptui exponit,
dum vel mechanicas artes exercet, vel agri-
colam, & rusticum agit, stivæ quàm altari,
& cathedræ aptior, de saginandis & diven-
dendis bobus, quàm de suis oviculis custo-
diendis, instruendis, & verbo DEI pascen-
dis sollicitior, aliàs ditiorum dominorum, vel
mercatorum domos, & tabernas lustrando,
se

se in eorum mercimonia insinuat. & ingerit; nunciinas & mercatus frequentat, venditurus & empturus, ita ut Ecclesia, cui præfectus est, à tali negotiatore Clerico omnium vilipensioni exposita, meritò cum Propheta Jeremiæ lamentari, & in has voces erumpere possit: *lapides sanctuarii dispersi sunt in capite omnium platearum.* Thren. 4.

Origo omnium istarum turpitudinum, & iniquitatum est falsa aliqua pietas erga suos nepotes & consanguineos. Extirpet Deus de tuo corde hunc cœcum & inordinatum erga tuos affectum; poteris equidem hos, si pauperes sunt, tuis eleemosynis juvare præ aliis, & largiùs ipsorum, quàm aliorum necessitatibus succurrere, sed vilibus tuum statum dedecentibus mediis, quin tibi ab Ecclesia prohibitis artibus & modis corradere, vel ex superfluis ecclesiasticis redditibus cumulare pecunias, ut consanguinei minimè pro conditione sui statûs egentes, discescant, ad nobiliorem & altiorem vitæ conditionem emergant, nec decet, nec licet.

II. Venatio solennis & clamosa cum apparatu & strepitu venatorio, equorum, canum, falconum, concursu hominum, prohibetur Clericis sub pœna suspensionis infligendæ *Can. Episcopum de Cler. Venat.* Nè gestent arma, ipsis interdicitur sub pœna excommunicationis ferendæ *Can. Clerici arma. de vita & honest. Cler.* Hæc prohibitio sæpius hinc

hinc inde repetita, ab ipso Concilio Tridentino confirmata, & renovata fuit Sess. 24. c. 12. de Reform.

Non tamen prohibetur venatio moderata, honesta & modesta, ad relaxandum animum in propriis sylvis, & campis instituta, nec gestatio armorum ad sui defensionem in itinere, vel quando per loca periculosa, latronibus infesta transeundum est.

Ratio, ob quam venatio Clericis interdicitur, est quod Clerici solum animarum, & non ferarum Venatores esse debeant, & absolum sit, eos inter venatoria cornua cum canibus incondite clamare, & latrare, qui destinantur ad decantandas alternatim divinas laudes publice in choro, vel privatim cum Angelis, Deus, cujus obsequio addicti estis, est DEUS pacis, strepitus & tumultus omnes aversans; hinc Christus inter suos discipulos admisit quidem piscatores, gentem artis suae exercitii in silentio surgentem, nullum vero venatorem clamorulum.

Eandem ob causam interdicitur gestatio & usus armorum; nam haec sunt instrumenta discordiarum, contentionum, litium, bellorum, homicidiorum, & caedum, utique Clericalem mansuetudinem dedecentia. Vita Clerici est quidem perpetua militia, sed militia pia & sacra, in qua arma quoque oportet esse pia, & sacra; scutum erit fides, cas-

sis spes; armatura pectoris, charitas, & iustitia; verbum DEI gladius biceps & penetrans usque ad intima cordis & animæ. His armis vincuntur, & fugantur hostes animæ invisibiles, quibus bellum indixit, quibus quis Clericalem statum & habitum assumpsit.

Sæcularium oculis ingratum objectum, & spectaculum est Clericus equo vel curru vectus, sclopis, & varii generis armis stipatus, urbem ingrediens, vel egrediens ignariam fistulam humeris portans, potius militis efferati, ac Martis pulli, quàm mansueti, & modesti Clerici ac Christi discipuli ritu.

Nec Christi exemplum, & mandatum in tui defensionem proponas velim, imperantis suis discipulis, arma conquirerent, & se gladio succingerent. Sic Lucæ 22. *qui non habet, vendat tunicam suam, & emat gladium.* S. Basilii, & Theophylacti iudiciò non mandatum, sed prædictio eorum, quæ secutura erant, hoc dictum Christi erat: *stylus enim, & Phrasis usitata sacræ Scripturæ est, Prophetias enuntiare modo imperativo, sic Propheta regius ait Ps. 108. Fiant filii eius orphani.* Neque hoc continet ullum mandatum vel præceptum, ut ait Beda, Euthymius, & Chrysostomus, sed mera prædictio & permissio, quemadmodum etiam Clericis permissum est arma comparare, & gestare, ad sui & vitæ suæ tutelam, ubi pericula imminet, prout id exigere videbatur à discipulis

pulis imminens Christi Magistri sui captivitas & mors.

Doctissimus Maldonatus hunc armorum apparatus à discipulis factum nec prædictionem, nec permissionem Christi fuisse ait, sed puram significationem, ut nempe indicaretur, eò jam deventum esse, ut si rem humanâ prudentiâ metiri vellemus, & juxta hanc humanis mediis ad avertendam imminentem, & proximam perniciem, utendum esset, non alia jam superessent, quibus hæc depelleretur, quàm arma; verùm nec his opus esse, cùm tempus patiendi & moriendi à Patre præfixum jam adesset, sic enim ibidem mox subjungitur: *quod scriptum est, oportet impleri in me; & cum iniquis deputatus est.*

III. Varix occupationes frivola, vanæ & inutiles Clericis interduntur hinc inde in sacris Canonibus: prohibitiones has rati habet & renovat Concilium Tridentinum; hoc ita loquitur Sess. 24. c. 12. *de Reform. Choreis, tabernis, & lusibus abstineant.* Itaque abstinendum Clericis erit

1. à Saltationibus, à conventiculis præsertim nocturnis, à spectaculis & theatris profanis, immodestis. Quis non advertit, quam absurdum & absonum sit, manè videre ad aram divinis operantem inter Angelorum choros, quem noctu videras fœminarum gregi permixtum, comicorum scurrilibus jocis, effæminatis gestibus, molli-

* G *

bus,

bus, & impudicis amoribus ad vivum representatis, applaudere & effusis cachinnis arridere, vel etiam in publico foro mimis circumforaneis, & ardelionibus medium inter vilem plebem assistere, eorumque ludis & nugis procacibus, & propudiosis, scencenninis & obscœnis jocis approbationem addere etiam solâ præsentia.

Sub gravibus, pœnis arbitrariis S. Pius V. in quadam Bulla vetuit, ne Clerici *prophanum ullum spectaculi genus egerent, vel spectarent.* Bonifacius VIII. sub pœna privationis omnium privilegiorum Clericis competentium ipso facto incurrendâ, in libro sexto Decretalium, qui per integrum annum minimum, vel ardelionem egisset, & professus fuisset.

2. Vitanda sunt publica hospitia, & diversoria, comotationes, ac convivia, ubi plerumque temperantia & innocentia naufragium patitur. Ex vitio gulæ, si S. Petro Chrysologo credimus, multa & grandia in Clericalem statum redundant detrimenta, probra ac præjudicia; ex hac radice nascitur *inepta lætitia, scurrilitas, immunditia, multiloquium, hebetudo mentis.* Serm. c. 12. Harum individua pedissequa est libido, teste Philone ita loquente: *libido pedissequa est saturitatis. de Agricult.*

In libro Levitici c. 10. prohibitum erat bibere vinum Sacerdotibus illo tempore, quo sacris fungendum ministeriis, & sacri-

fican-

ficandum erat: & inter Sacerdotes Christi sint inveniendi, qui studeant epotandis calicibus, alios ad hæc Bacchi certamina provocent, victores vinipotentes plausibus excipiant, hederâ coronent: cuius ex his strenuis militibus Seneca Epist. 83. hoc epinicion accinit: *cum videris, vinceres à dolio.*

3. Abstinentum erit à lusibus, quos sola regit fortuna, sive casus fortuitus, ut & lusus alearum, chartarum, legibus tam Canonicis, quàm civilibus olim, & antiquitus abrogatus, subin per desuetudinem istarum legum revocatus, sed à Concilio Tridentino hæc prohibitio renovata, legum istarum vigor redintegratus est, & Episcopis demandatum, ut harum observationi serio invigilent.

Vitiosus ille & inordinatus amor, sive pruritus inveteratus ludendi, in te lusorem ipsum, furorem suum vel maximè effundet, nam aliud lucrum vix referes, quàm ut perdas pecunias, tempus, facultates omnes, intellectum, honorem, bonum nomen, existimationem, conscientiam, corpus, & animam: fies erga proximum tuum injustus, ut ipsum circumvenias fraudibus, irretias dolis, astutiis, mendaciis, deceptionibus, violentiis, & oppressionibus; mutabit te in hominem impium, & contemptorem superum, ut vituperes, execreris cultum divinum; festos & divino cultui dedicatos

dies, Missæ Sacrificium, pensum diurnum
 Canoniarum precum, ut os tuum ponas in
 cœlum, & non rarò in horrendas blasphemias prorumpas.

Consideratio undecima.

Pro VI. die prima.

De obligationibus Viro Ecclesiastico
 impositis, & præscriptis, exte-
 riorem modestiam & de-
 centiam concernen-
 tibus.

EXterior corporis cultus, qui primus in
 sæcularium oculos incurrit, ut decens
 & conveniens sit, Clericis sacri Concilii
 nones seriò præscribunt, & inculcant titulum
de vita & honestate Clericorum. Concilium
 Tridentinum agens de decencia exteriori
 Clericorum, mentem suam his verbis explicat:
*sic decet Clericos in sortem Domini vocati
 vitam morésque suos componere, ut habitu, sermone,
 gestu, incessu, aliisque omnibus rebus, nihil in
 grave, moderatum, & religione plenum præse-
 rant.* Sess. 22. c. 1. de Reform. Juxta hæc
 Concilii doctrinam & normam tria pe-